

Norsk kulturråd
Postboks 101 Sentrum

0102 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:
10-092 OL

Dato:
3. mai 2010

Etablering av profesjonelt kor

Musikernes fellesorganisasjon (MFO) er kjent med at Norsk kulturråd i disse dager oppsummerer forsøksordningen med profesjonalisering av kor, og dermed også legger noen av premissene for det videre arbeidet for etablering av et profesjonelt kor. For MFO og MFOs medlemmer er dette et svært viktig prosjekt, og vi vil med dette gi en del begrunnede innspill til Kulturrådets arbeid.

Utgangspunktet

MFO slutter seg i flere henseende til Jørgen Langdalens ”3-trinnsrakett” og deler oppfatningen av at vi hittil i debatten om etablering av et profesjonelt kor har diskutert flere ting samtidig.

MFO er enig i at det er behov for profesjonelle vokalensembler/kor i tilknytning til symfoniorkestrene (Langdalens pkt. III). Vi mener også at det er riktig å videreføre og øke ensemblestøtten til noen utvalgte, gode kor (som Nordic Voices, Det Norske Solistkor o.a.), slik at disse kan videreføre og ekspandere sin virksomhet på profesjonelt nivå (Langdalens pkt. II). Og vi er ikke minst enige om at forutsetningen for at alt dette kan iverksettes er at vi får på plass toppen av pyramiden; et ”flaggskip” om man vi bruke det uttrykket. (Langdalens pkt. I).

Men vi er ikke enige med Langdalen om at et eksisterende kor skal bli dette flaggskipet. Et profesjonelt kor må etableres fra grunnen av.

Et viktig moment er selvfølgelig at det da skapes arbeidsplasser som kan søkes av alle interesserte og kvalifiserte sangere i Norge. Det finnes en rekke godt kvalifiserte sangere som kan tenke seg å arbeide i et ensemble. Likevel synger mange av disse ikke i noe kor. Det har de nemlig ikke råd til. De må tjene penger.

Det er derfor det blir dypt urettferdig å profesjonalisere et allerede eksisterende ensemble. Et argument som stadig bringes til torgs for å støtte ideen om å profesjonalisere et eksisterende kor er at alle andre profesjonelle ensembler i Norge har bygd seg opp nedenfra. Orkestrene brukes gjerne som eksempler. Men disse orkestrene ble etablert i en tid hvor vi ikke en gang hadde organisert musikkutdanning i Norge. Det er nå snart 40 år siden Norges musikkhøgskole ble opprettet, og det blir feil å sammenligne etableringen av et profesjonelt kor i 2010 med den gradvise oppbyggingen av orkestrene i en helt annen tid.

Det er utdannet mer enn 400 sangere (forsiktig anslag fra Berg Simonsens evaluering) i Norge siden 1992. I tillegg kommer alle som er utdannet utenlands. Det er alt for få arbeidsplasser

for disse sangere, og etablering av et nytt, profesjonelt kor kan i det minste avhjelpe litt av dette misforholdet.

Dessuten er situasjonen for sangere annerledes enn for instrumentalister.

Profesjonelle sangere søker i liten grad sammen i kor for å arbeide med sitt fag. De lager prosjekter, tar solistoppdrag, dirigerer kor, underviser i musikkskoler og videregående skoler, for å nevne noe, men de synger ikke i kor (i hvert fall ikke de fleste). Grunnen til det er først og fremst at de ikke får betalt for det. Når fiolinister er frilansere, er det mulig å få betalte vikariater og andre korttidsoppdrag i orkestrene. Tilsvarende vikariater i kor kan nok forekomme, men de betales for det aller meste med knapper og glansbilder, eller ikke i det hele tatt. Når det skal opprettes et profesjonelt kor, må det derfor gjøres slik at det er mulig for alle å søke disse stillingene. Ansettelse må selvfølgelig skje etter prøvesang, andre relevante "tester" og intervjuer etc.

Finansiering

Et profesjonelt kor må i all hovedsak finansieres av det offentlige. Midler til ordinær drift, herunder lønn til administrativt og kunstnerisk personale, leie av lokaler, drift av administrasjon og forsvarlig produksjonsbudsjett til minimum 30 konserter pr. år må bevilges av staten.

I likhet med andre profesjonelle, tilskudsfinansierte ensembler må også et profesjonelt kor selv beholde inntekter fra sponsorer og billetter.

Organisering

Koret kan etableres som en selvstendig stiftelse hvor staten skyter inn stiftelseskapitalen og sikrer seg rett til oppnevning av styret. En annen og faglig sett spennende mulighet er om koret kunne etableres som en selvstendig enhet innenfor Norsk rikskringkasting og på den måten bli hele nasjonens kor. Vi innser imidlertid at en slik løsning byr på mange formelle og økonomiske utfordringer. Et tredje alternativ er at koret knyttes til et symfoniorkester, men Langdalens pkt. III er i så måte et bedre forslag.

Uansett eventuell tilknytning til en eksisterende institusjon og uansett lokalisering er det åpenbart at et nytt, profesjonelt kor både må gis plikt og muligheter til å turnere jevnlig i hele landet.

Korets størrelse

Etter MFOs vurderinger må et profesjonelt kor ha minimum 24 sangere. Minst 16 må være ansatt i hele stillinger, mens minst 8 sangere kan være ansatt i 50 prosent stillinger.

Det er blitt hevdet at koret vil få de beste sangerne bare hvis man har halve stillinger. Påstanden er ikke troverdig. I orkestrene (som det i dette tilfellet er nærliggende å sammenligne med), har man fulle stillinger for det meste. Mange musikere finner likevel tid og mulighet til å gjøre andre faglig spennende prosjekter. Og det finnes permisjonsordninger i de fleste deler av arbeidslivet. Lønn, arbeidsforhold og andre sosiale hensyn taler også for at sangerne som hovedregel bør være ansatt i hele stillinger.

Den største delen av koret bør altså bestå av heltidsansatte sangere, mens korets behov for fleksibilitet og utvidelse i enkelte produksjoner kan ivaretas ved at det i tillegg har noen sangere i ansatt i deltidstillinger.

Kunstnerisk ramme

Koret bør ha en kunstnerisk leder med plikt til minimum 8 produksjoner pr. år og i tillegg knytte til seg (faste) gjestedirigent(er). Det bør etter modell fra orkestrene etableres et faglig råd og programkomité.

Tidsperspektiv og realisering

Etter MFOs oppfatning har vi nå ventet alt for lenge på etableringen av et nytt, profesjonelt kor. Vi ser ingen grunn til at forberedelsene ikke skal ta til omgående, og det er i så fall realistisk at koret kommer i vanlig drift i 2012.

Korets sammensetning og repertoar

Koret bør være et klassisk kor med repertoar som spenner over hele musikkhistorien, men med et spesielt ansvar for å fremføre ny musikk. Koret bør arbeide både a cappella og i samarbeid med orkestre og ensembler.

Koret må være i stand til å fremføre også noe av den storslåtte, romantiske korarven og må kunne inngå i ulike samarbeidskonstellasjoner med andre kor når det er nødvendig med et større antall sangere. Da er enda mer maktpåliggende at dette koret selv består av fleksible, godt skolerte sangere med fulltonende stemmer.

Med vennlig hilsen

Musikernes fellesorganisasjon

Forbundet for utøvende kunstnere og pedagoger



Renée Rasmussen

Forbundsleder

Pål Rullestad (sign.)

Leder for MFOs scenekunstutvalg